

על בואם של תלמידי ישיבת מיר לארצות הברית סקירת ירחון "הפרדס"

העברתה של ישיבת מיר בשלמותה משנחאי לניו יורק עוררה הדים רבים. זו הייתה הישיבה היחידה ששרדה בשלמותה מן השואה שהחריבה את כל מרכזי התורה באירופה. אחרי שעברו תלאות רבות וגלויות שונות במשך שבע שנים, הגיעו תלמידי הישיבה באופן יחסי למנוחה ונחלה בארה"ב. הם נחתו בגמל סאן פרנסיסקו בשלהי חודש טבת תש"ז, וכעבור זמן מה הקימו מחדש את מבצר התורה "מיר" בעיר ניו יורק.

האתגר הגדול שעמד מולם היה לא רק להציב מחדש את בנינה של הישיבה בעולם החדש, אלא להתחיל ולשקם את עולם התורה ששמש. בואם לארה"ב, אפי"י שהיה כדיעבד, הפיח רוח חדשה ביהדות אמריקה הגדולה והציל אותה משקיעה ומניוון. נסתרות דרכי ההשגחה, אך כבר בחלוף שנים אחדות, אפשר היה להבחין במהפכה תורנית שנוקפה לזכותה של ישיבת מיר ותלמידיה.

בהגיע הקבוצה האחרונה של תלמידי הישיבה לארה"ב בשלהי טבת תש"ז, סקר הירחון התורני "הפרדס" את המאורע. הסקירה התפרסמה בחוברת ה' לשנת תש"ז, שנה כ"א (שכט) עמ' 9, והיא מתפרסמת כאן. במצורף לזה הדפיס הירחון את ברכת ידידי הישיבה בארה"ב לבאים לאמריקה בקבוצה זו, תוך פירסום שמותיהם. ראה שם עמ' 9-11.

ישיבת מיר הגדולה -

גדולי תורה ויראה כאו משנחאי

ביום עש"ק וארא תש"ז באו בספינת ג'ענעראל מייקס משנחאי לחוף סאן פרנסיסקו החבורה האחרונה מישיבת מיר 130 בחורים, ויחד עם הראשונים שבאו לפני איזה חרשים יעלה מספרם 324 - התלמידים ואברכי הכולל והנהלה בשלמותה "החרש והמסגר יחדיו", גדולי תורה ויראה פליטת בית סופרנו היחידה שנשארה בשלמותה לנו לפליטה גדולה, ובראשם כא אתם היום המשגיח ומנהל, גאון המוסר והדעת צדיק יסוד עולם מרן ר' יחזקאל הלוי לעוונישטיין שליט"א, הוא המחנך והמשפיע היותר גדול שבדורנו על תלמידי הישיבות הגדולות בני העליה.¹

1. אלא שאחרי שהות קצרה בארה"ב, עלה לכהן בתפקידיו בישיבה בירושלים. מן לארץ הקודש כמשאת נפשו מקדם, ושם הסתם לא יכל לשאת את החמירות

סקירת ירחון "הפרדס"

תלב

ובספינת מארשאל דזאפער נסעו ויבואו ג"כ ביום הזה עש"ק וארא לצפת-פריז, הגאון ר' חיים ליב הלוי שמואלוויץ שליט"א ראש ישיבת מיר ומשפחתו, ועמו איזה תלמידים בס"ה י"ד נפשות חבורת החפצים לעלות לארץ הקודש לסניף ישיבת מיר שמה, תחת הנהלת הגאון הגדול ר' אליעזר יהודה פינקל שליט"א ר"מ הראשי.

הגאון ר"ח שמואלעווין שליט"א הודיע משנחאי ומהספינה להגר"א קלמונוביץ שליט"א נשיא הישיבה כי הוא יבוא תיכף ומיד מפריז לאמריקה למרכז ישיבת מיר הבאה בשלמותה לאמריקה, כי הוא שגלה עמהם לשנחאי ועליו להיות אתם גם באמריקה.²

בבואם כולם משנחאי מסיימים תקופה שלמה של "הצלה ופיקוח נפש" ומתחילים תקופת "הקמה ובנין", הן במדינה הזאת והן בארץ ישראל. ישיבת מיר הקיימת מאה ושלשים שנה שהאירה בתורתה ויראתה, זכתה להוצל בכל תפארתה, ולא הפסיקה אף יום אחד משבע שני ימי הזעם והמלחמה מללמוד ולעלות, והצליחו שמה בשנחאי כל כך עד שגדיים נעשו תישישים, גדולים בקיאים בש"ס, ובו בזמן ששונאי ישראל שרפו תורתנו ועמינו באירופה, המה הדפיסו שמה מחדש כל התורה שבכתב ושבע"פ, יותר משלושים אלף עקומפלים הביאו אתם, ממאה ספרי התורה³ שהדפיסו שמה: תורה, ש"ס, משניות, רמב"ם, רמב"ן, רשב"א, שיטה מקובצת, שו"ע, משנה ברורה, חובת הלבבות, כל ספרי מהר"ל מפראג, שערי תשובה לר"י, ספר המצוות

הבוטה שהחברה האמריקאית השרתה.

חובות כזו הייתה נגודה הגמור של הרוחניות הצרופה שהיתה נשמת אפיו. הוא נכסף לאוירה המטהר של א"י. ראה הורידה בפאתי קדם ח"ג, עמ' תתקצ"א, ומכתביו שנתפרסו באור יחזקאל: מכתבים (בני ברק תשל"ו) מכתבים לג, נ"ג.

2. למעשה יצא הגר"ח באניה לצרפת מתוך מטרה להגיע משם עם מספר תלמידים לארץ ישראל ולסייע לחזרתו הנראי פניקל בשיקום הישיבה בירושלים. אולם משהגיע לפריז עם תלמידיו נכזבה

תקוותו להשיג במהירות סטיפיקאטים שיאפשרו להם לעלות לא"י. למעלה משנה נאלצו להמתין בצרפת, וביתניים תכנן הגר"ח לנסוע לארה"ב, לסייע שם באירגון הישיבה ולהעמיד את סדרי הלימוד על מכונם. לבסוף הושגו בצרפת הסטיפיקאטים, וקבוצת תלמידי הישיבה שהמתנה שם, עלתה לארץ. הגר"ח עצמו אחרי שהות קצרה בארה"ב, עלה לא"י והצטרף לחזרתו ואל ישיבת מיר בארץ ישראל שציפתה לבואו. ראוי שם עמ' תתקס"ז-תתקצ"א.

3. הכוונה לספרים תורניים שונים.